

Műtárgyfotó - fedeles kupa Salamon ítéletének és Szeszósztrisz diadalmenetének ábrázolásával Ullmann Andor gyűjteményéből

Leltári szám: **K 27.93**

Alkotó: **Hahn, Sebestyén** (1644 - 1713)
Kőszeghy, Elemér (1882 - 1954) / fényképész

Készítés ideje: 1940 KÖRÜL
1680 KÖRÜL

Készítés helye: **Budapest; Nagyszeben**

Anyag: **fotópapír**

Az S.H. mesterjeggyel jelzett fedeles kupa Hann Sebestyén nagyszebeni ötvösmester munkája az 1670-es évekből.

A kupa fedelének belső oldalán az 1676-ban nagyszebeni királyíróvá választott Matthias Semriger (1624-1680) címere látható.

A kupa egyik oldalán Salamon ítéletének jelenete, másik oldalán pedig a Palesztinát és Szíriát leigázó egyiptomi uralkodó, Szeszósztrisz (II. Ramszesz) diadalmenetének ábrázolása látható, amint a fáraó diadalkocsiját a legyőzött királyok vontatják. A diadalmenet ábrázolása a szerencse forgandóságának példázataként kapott helyet a kupán: a protestáns exemplum-irodalomban, így a 17 századi Erdélyben is népszerű példázat szerint amint fáraó a legyőzött királyok által vontatott diadalkocsin bevonult Egyiptomba, az egyik király visszatekintett a kocsikerekére, s hosszan szemlélte azt. Erre a fáraó megkérdezte tőle, mit bámul. A király erre azt felelte: "Azt nézem, hogy szekered kerekének talpa hol fenn van, hol alul." A fáraó megértette a célzást a szerencse forgandóságára, s szabadon engedte a királyokat.

A jelenet ábrázolásához Johann Ludwig Gottfried *Historische Chronica oder Beschreibung der fürnehmsten Geschichten* (Frankfurt a. M., 1642) című művének Matthäus Merian által metszett illusztrációja szolgált előképül (ld. [itt](#)).

Hann Sebestyén több más ötvösművén is párba állítva, mintegy a jó kormányzás és a bölcsesség példázataként ábrázolta Szeszósztrisz diadalmenetét és Salamon ítéletét, így például azon a fedeles kupán is, amelyet a dobokai illetőségű Nagy Lajos állított ki az 1884. évi ötvösműkiállításán, továbbá azon, amelyik a két világháború között Ernst Vilmos gyűjteményében volt, majd 1963-ban egy müncheni műkereskedésben bukkant fel, vagy pedig azon, amely Tószegi (Freund) Richárd gyűjteményéből került a Magyar Nemzeti Múzeumba (ld. Mihalik 1970, 164., 170-171.)

Az itt bemutatott kupa Schiffer Miksa (1874-1944) budapesti műgyűjtő tulajdonaként szerepelt az Iparművészeti Múzeum 1931. évi *Erdély régi művészeti emlékei* című kiállításán, majd Ullmann Andor bányaiipari vállalkozó tulajdonába került. Ullmann a második világháború során a Magyar Általános Hitelbank pánccéltermében helyezte el műgyűjteményét, ahonnan 1945 februárjában szovjet katonatisztek elszállították.

Hann Sebestyén két további, hasonló kialakítású fedeles kupát is készített Matthias Semriger szász királybíró számára: ezek egyikét a nagyszebeni Brukenthal Múzeum őrzi, a másik németországi magángyűjteményben található (ld.: Daniela Damboiu: *Breasla aurarilor din Sibiu intre secolele XV-XVII*. Sibiu 2008, p. 380., Nr. 229. p. 412., Nr. 5. - ld. [itt](#)).

Irodalom

- Szerk.: Mravik László: *Sacco di Budapest and Depredation of Hungary, 1938-1949*. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 1998. - Nr. 44094. (téves provenienciával)
- Mihalik Sándor: Der Goldschmied Sebastian Hann. *Acta Historiae Artium*, 16. (1970). 1970. - 151-197:168.
- Szerk.: Végh Gyula: *Erdély régi művészeti emlékeinek kiállítása az Iparművészeti Múzeumban*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1931. - Nr. 79.

HELYSÍR: BUDAPEST	RENDSZÁMOK: 1. Utvösség.	ALLOKÁCIÓ:
VÁROSRÉSZ:	OR:	ELMÉRÉSI HELY:
ÖSSZ. HÉLYESZ:	XVIII.sz.-eleje.	REZŐS:
TULAJDONOS: Dr. Vilmos Andor.	NEVÉ:	ÉRTÉKELÉSI VONATKOZÁS:
TÁRSZ:	ESETI ADAT:	
Fedeles kupa.		
LEÍRÁS (ANYAG, MÉRLEK, SZÍNEZÉS, FELHAT., JELEZS.):		
MÉRETEK:		
ÁR:		

